(Nro. 50.)

GAZETA LWOWSKA

W Piątek Nro. 26. 1. Marca 1822.

Wiadomości kraiowe.

Z Wiednia d. 17. Lutego. — Król Jego Mość Oboiey Sycylii z powodu przywróconéy spokoyności i porządku w kraiach Jego przez C. K. oręż, nadał dowodzącemu Jenerałowi C. K. woyska w niższych Włoszech, Jenerałowi iazdy Baronowi Frimontowi tytuł Xięcia Androdoco ze znacznem uposażeniem, ozdobił go oraz orderem S. Januaryiusza i W. Krzyżem nowo utworzonego orderu woyskowego S. Jerzego della Riunione, tudzież raczył z tego samego powodu rozdać nayłaskawiey niżey wyrażonym Jenerałom, Officerom sztabowym i wyższym i urzędnikom namienione tu Królewskie ordery, iako to: W. Krzyż orderu S. Ferdynanda i zasługi: Jenerałowi iazdy i nadzwyczaynemu Posłowi na Dworze Francuzkim Karolowi Baronowi Vincent; Marszałkowi polnemu, Xięciu Filipowi Hessen-Homburgskiemu i Jenerałowi Majorowi nadzwyczaynemu Posłowi i pełnomocnemu Ministrowi na Dworze Neapolitańskim Adamowi Hrabiemu Fiquelmont. Order S. Januaryiusza: Jenerałowi Majorowi, Xięciu Gustawowi Hohenlohe-Langenburgskiemu. W. Krzyż orderu woyskowego S. Jerzego della Riunione: Marszałkowi Porucznikowi Janowi Fryd. Bar. Mohr; Ign. Bar. Lederer; Fryd. Xięciu Wied-Runkel; Franc. Bar. Koller; Józef. Bar. Stutterheim; Ludwik. Hrab. Wallmoden-Gimborn; Jener. Major. Meynard. Bar. Geppert; Eugen. Hrab. Haugwitz; Józ. Bar. Geramb; Jan. Bar. Villata; Amilkar. Margr. Paulucci i Adam. Rétsey de Rétse. Krzyż Kommandorski tegoż samego orderu: Jenerałowi Major. Franc. Mumo Mühlhaim; Pułkownikowi Ant. Bar. Callot, huzarów Frimonta; Franc. Hrab. Coudenhofen, dragonów lekkich Cesarza; Ant. Wöber, piechoty Arcy-Xięcia Franciszka Karola; Karol. Bar. Schneider Arno, dowodzcy trzeciego batalionu strzelców; Karol. Kaw. Mertens, piechoty Kerpena, referentowi woyskowemu nadworney rady woienney; Franc. Scholl, z korpusu inżynierów; Jakób. Maiznich, z 4. pułku artyleryi; Maur. Bar. Sahlhausen, Jenerałowi Adjutantowi przy Jenerale iazdy Bar. Frimoncie; Janowi Hrabowsky, ze sztabu jeneralnego kwartermistrzowstwa; Podpułkownikowi Konst. Bar. D'Aspré, piechoty Cesarza; Henr. Bar. Kavanagh-Ballyane, piechoty Vacant. Krzyż Kawalerski tegoż samego orderu: Podpułkownikowi Wilh. Lobenstein, Jener. Adjut. przy Jener. iazdy Bar. Frimont; Jan. Bar. Lakos, ze sztabu jener. kwatermistrz.; Franc. Bar. Ensch, z 11. batalionu strzelców; Antoniemu Puchner, dragonów lekkich Cesarza; Karol. Hrab. Auersperg, dragonów Następcy Tronu Bawarsk.; Józef. Kaw. Fackh, huzar. Króla Angielsk.; Majorom, Jan. Ceschy de Santa Croce i Franc. Bar. Wachenheim, obudwóm Adjut. skrzydłowym przy Jener. iazdy Bar. Frimont; Aug. Hrab. Bellegarde, Adjut. skrzydł. przy M. P. Hrab. Bubna Lititz; Teod. Kaw. Gerstorff, z korpusu inżynierów; Henr. Bar. Wetzlar Plankenstern, piechoty Arcy-Xięcia Franc. Karola; Jan. Penz, pierwszego batalionu strzelców; Ign. Malkowsky, z 7go batal. strzelców; Piotr. Loretto, z 10go batal. strzelców; Fryd. Xięciu de Nassau Chasteler, pierwéy piechoty Arcy-Xięcia Karola; Władysł. Hrab. Wrbna, huzarów Cesarza; Kapitanom i Rotmistrzom: Ludw. Jetzer, ze sztabu jeneraln. kwatermistrz.; Franc. Kipferling, z korpusu pionyierów; Bern. Hrab. Caboga, z korp. inżynierów; Ludw. Goro, z korp. inżynierów; Franc. Bar. Rottern, piechoty Cesarza; Juliusz. Hrab. Strasoldo, 3go batal. strzelców; Wilh. Kaw. Lebzeltern, 10go batal. strzelców; Fryd. Hrab. Bellegarde, z 10go batal. strzelców; Franc. Weigelsperg, 1go batalionu strzelców; Edward. Hrab. Stadion, z pułku kiryssyier. Wallmodena; Wilh. Xięciu Thurn i Taxis, piechoty W. Xięcia Badeńskiego; Piotr. Terbuchovich, z piechoty Vacant. Ant. Kaw. Agnesi, huzar. Frymonta; Józ. Hrab. Karacsey, dragonów lekkich Cesarza; Karol. Hrab. Wallmoden Gimborn, kyrasyier. Konstantyna; Gust. Hrab. Hadik, huzar. Wirtemberskich; Porucznikowi Jan. Hrab. Nobili, ze sztabu jener. kwarterm.; Xięciu Wrede, dragonów lekkich Vincent;

...tiaszowi Braun, 1go batal. strzelc.; Wilh. ...r. Lilienborn, 1go batal. strzelc.; Piotr. Fri...ont., 5go batal. strzelc.; Jan. Xięciu Lobko...tz, huzar. Hessen-Homburga; Podporuczni...om, Jędrz. Bar. Buday, 10. bat. strzelc.; Teod. ...assarich, piechoty Arcy-Xięcia Franc. Karola; ...horążym, Józef. Vogt, piechoty Vacant; ia...ko Kommissarzowi woiennemu, Karol. Einshemmer Reichwitz i C. K. radcy i zawiaduiącemu lekarzowi sztabowemu polowemu, Dr. Franc. Ketterer. Jego Cesarska Mość naywyższem postanowieniem Swoiem raczył nayłaskawiey dozwolić wspomnionem Jenerałom wyższym i wszystkim wymienionym Jenerałom, Officerom sztabowym, tudzież urzędnikom na używanie tych tytułów przy imionach swoich oraz na noszenie ozdób orderowych.

Wiadomości zagraniczne.

Wielka Brytaniia i Irlandyia.

Z Londynu d. 5. Lutego. — P. R. Cline, który dzisiay wnosząc adres dziękczynny w Izbie niższey miał mowę na probę, rzekł: pierwszy przedmiot, o którym Król w mowie swoiey napomniał, iest w istocie taki, że bez usiłowania Jego Królewskiey Mości i Jego Sprzymierzonych byłby mogł sprowadzić żałosne wypadki. Król Jego Mość zapewnił pociesznie, iż ma nadzieię za pomocą Swoich Sprzymierzonych zapobiedź wszystkim złym skutkom, załatwić nieporozumienia zaszłe między Rossyią i Turcyią i przeszkodzić woynie, którey ciężko byłoby przewidzieć skutków. Wpływ, za pośrednictwem Króla Jego Mości w tym względzie okazany, iest dowodem tego pysznego stanowiska, które kray nasz w Europie zaymuie. W podobnym sposobie powtórzył on wszystkie inne okresy mowy Królewskiey lecz obszerniey i dźwięczniejszym głosem a oświadczywszy: że, gdyby łaskawe usiłowania Króla do poiednania umysłów i zapobieżenia potrzebie w Irlandyi przez Parlament, co pewnie nastąpi, były wspierane, niemasz wątpliwości, iżby w końcu szczęśliwym były uwieńczone skutkiem, pozdrowiony został po trzy kroć odgłosem: »Słuchaycie! Środki ograniczaiące i oszczędności, iak i wzrost handlu i dochodów Państwa wychwalał mocno. — P. Duncomb mowił w tym samym tonie. Pozwala on iak każdy, że lud, szczególniey rolnictwo cierpi pod naywiększemi ciężarami, że ulżyć należy w podatkach, i ulżenie to tak dalece posunąć, iak dalece dozwoli bezpieczeństwo; atoli musi obiawić nadzieię, że Panowie, nastawaiący na potrzebę ulgi nie zechcą zapomnieć o sławie narodowey, i utrzymaniu kredytu Państwa. Nie może on pominąć tego powodu, nie dotknąwszy postępowania złych ludzi, którzy ieżdżą po kraiu i pod pozorem iakoby nastawali na ograniczenia i one chcieli wspierać, powstaią na wszystkie porządnie zaprowadzone urządzenia i władze. Sir Fr. Burdett rzekł: oddaię wszelkie pochwały osobistym przymiotom pierwszego mowcy, który uczynił wniosek do adresu, powiedziałbym to samo i względnie drugiego, gdyby ten zacny Pan nie był wyszedł zupełnie przy końcu z karbów, albowiem podług moiego zdania bardzo nieszczęśnie zwalił na niektóre osoby winę, którą uważam bydź za bardzo bezzasadną. — Na wniosek iego, aby rozpoznanie adressu odłożyć do Czwartku, odpowiedział Margrabia Londonderry, iż adres ten do niczego Izbę nie obowiązuie. — Przeciwnie P. Hutchinson twierdził, iż adres ten, iak iest ułożony obowiązywałby Izbę do środków zmuszaiących przeciwko Irlandyi.

Podczas gdy Król iechał do Parlamentu nie do wypowiedzenia był wielki nacisk ludu i wszędzie na drodze z Carltonhouse do Parlamentu i na powrót przyięty był z zapałem; nie postrzegano naymnieyszey oznaki nieprzyzwoitości i wszystko okazały stawiało widok. Król ubrany był w mundurze Marszałka polnego, dobrze bardzo wyglądał i z wielką uprzeymością pozdrawiał widzów. Powóz Królewski otaczała mała liczba gwardyi Oxfordzkiey i można było tym razem lepiey uważać osobę Króla iak kiedy. — Izba napełniona była pięknie przybranemi damami, które tak, iak wszyscy Perowie za przybyciem Króla powstały.

Uważaią za rzecz szczególną, że mowa Króla Jego Mości nienamienia nic o podróży do Hannoweru.

Francyia.

Z Paryża d. 3. Lutego. — Na posiedzeniu wczorayszém trudniła się Izba Deputowanych dalszemi obradami nad proiektem do ustawy względem ukarania przewinień prassy; przystąpiwszy do II. Tytułu »o postępowaniu«, przyięto Art. 12. i 13. dosłownie tak, iak ie przełożyli Ministrowie, odrzuciwszy wszelkie dodatki przez różnych Członków Izby wnoszone; Kommissyia zaś żadnego nie przełożyła. Dzisiay, w Niedzielę nie masz posiedzenia, dalsze rozprawy nad resztą artykułów odroczone są na iutro d. 4. t. m.

Ztamtąd d. 5. Lutego. — Na posiedzeniu wczorayszém Izby Deputowanych trudniła się Izba dalszemi rozprawami nad proiektem do ustawy względem ukarania przewinień

prassy. Przystąpiono aż do ostatniego Artykułu (14.) proiektu Ministeryialnego, który atoli odmieniła Kommissyia, a przełożyła ieszcze cztery nowe artykuły, zmierzaiące w głowney myśli do tego, aby sprawy o przewinienia prassy poddadź Sądom Królewskim, a zatém usunąć ie od Sądu Przysięgłych. P. Anglès (naystarszy członek Izby) wniosł, by przełożone przez Kommissyią odmianę Art. 14. wraz ze czterema nowymi artykułami połączyć w ieden artykuł w sposobie następuiącym: »Przewinienia popełnione za pomocą prassy i inne w ninieyszéy ustawie i w ustawie z d. 17go Maia 1819. namienione, powinny bydź pociągane *ex officio* przez Sąd Policyi poprawczéy (*Police correctionelle*), wyiąwszy przypadki przewidziane artykułami powyższymi 12 i 13 (za obrazę Izby i Władź Sądowniczych), tudzież Art. 3. ustawy z d. 26go Maia 1819 (za obrazę Monarchów lub Naczelników obcych Rządów). Jednakowoż ninieysze rozporządzenie nie ma bydź zastosowane do prywatnych obelg, za które nikt nie może bydź pociągany, aż dopiero po zaniesionéy skardze przez obrażonego. Odwołanie się od wyroku zapadłego w Sądach Policyi poprawczéy na pisma, za iakiekolwiek postępki uciśnione, zaniesione bydź ma bezpośrednio, i bez różnicy mieyscowego położenia Sądów wspomnionych do Sądów Królewskich, tam rozstrzygnione bydź ma przez pierwszą Izbę cywilną i poprawczą, w których naymniey zasiadać powinno dziewięciu Sędziów i w tym względzie znosi się rozporządzenie Art. 200. i 201. ustawy »o postępowaniu karzącem.« Odwołanie się od wyroków, zapadłych we wszystkich innych wypadkach przewidzianych ninieyszą ustawą i ustawą z d. 17. Maja 1819, rozpoznane ma bydź w zwyczayney formie oznaczonéy ustawą na przewinienia należące do Policyi poprawczéy.« Kommissyia zezwoliła na wniosek P. Anglès, którym przysięgli wyłączeni są w prawdzie od spraw o przywinienie prassy, atoli ustanowione są dwie Instancyie, i tak Artykuł 14. oddany został w powyższym kształcie przez Prezesa do głosowania. Wielu mowców mówiło za i przeciwko; gdy zaś dosyć było pozno, odłożono rozprawy do dnia następuiącego.

Ztamtąd z *d.* 6. *t. m.* — Na posiedzeniu wczorayszém trudniła się Izba dalszemi rozprawami nad czternastym Artykułem proiektu do ustawy względem przewinień prassy; Artykuł wspomniony wraz z przełożonym przez P. Anglès dodatkiem od Kommissyi potwierdzonym, przyięła; uchwała ta Izby stanęła po mocnych rozprawach, przyczém lewa strona gwałtownie hałasowała, a P. Lafayette odwoływał się nawet do »zapału Francuzkiego Ludu«, innemi słowy do »nayświętszych obowiązków« powstania. Atoli w pierwszym oddziale tego artykułu uchwalono na przełożenie wielu Członków, następuiącą odmianę: »Sąd Policyi poprawczéy pociągnie *ex* »*officio* za przewinienie popełnione prassą i »inne wymienione w ninieyszéy ustawie i w u»stawie z d. 17go Maja 1819, wyiąwszy przy»padki przewidziane poprzedzaiącymi Art. 12. »i 13. Jednakowoż pociągnienie do »Sądu *ex officio* w przypadkach przewi»dzianych Art. 12. ustawy z d. 17. Maia »1819, w przypadku potwarzy lub ob»razy ajentów dyplomatycznych u Kró»la zawierzytelnionych, lub w przy»padku potwarzy lub obrazy osób pry»watnych, nie może inaczey mieć miey»sca, iak tylko na zaniesioną skargę »lub żądanie Władzcy albo Naczelni»ka obcych Rządów, którzy się sądzą »bydź obrażonymi, lub ajentów dy»plomatycznych, lub osób prywat»nych maiących się za spotwarzonych »lub obrażonych.« W innych oddziałach artykułu nic nie odmieniono. Po głosowaniu, gdy ustała wrzawa, wśrod któréy lewa strona nieustannie się protestowała przeciwko całey ustawie i oświadczyła, »że Konstytucyia obalona, Izba rozwiązana i t. d.«, odczytał Prezes ieszcze ieden artykuł przełożony przez P. Bonnet, ze strony prawéy, a podług którego powinny były bydź cofnięte Artykuły 20., 21., 22., 23. i 24.*) ustawy z d. 26. Maja 1819. Wielu Członków mówiło za i przeciw temu dodatkowi, którego bronił Minister Sprawiedliwości i P. Bellart, Prokurator Jeneralny, obadwa atoli dla lepszego rozpoznania rzeczy wnieśli, aby rozprawy odłożyć na dzień następuiący.

Z dzisieyszym dniem ustaie cenzura na gazety Paryzkie, i obowiązuią uprzednio dziennikarzów (dopóki nowa ustawa prassy nie przeydzie) ustawy z d. 17., 26. Maia i 9. Czerwca 1819. Wiele gazet Paryzkich uwiadomia otém swoich czytelników.

W odwołaniu się do testamentu Buonapartego miała bydź w dniu 9. Lutego do Są-

---

*) Podług tych artykułów przy oskarżeniach przez urzędników kraiowych o potwarz lub obrazę, upoważnioną iest strona oskarżona do przywiedzenia dowodów istotnego czynu; oznaczona iest nawet w tychże Artykułach forma, iak dowody te przywodzić należy.

du Paryzkiego pierwszéy Instancyi wprowadzona sprawa. Spodziewaią się, iż przy tey sposobności będzie istotna treść onego wyiawioną.

Podług powieści Zakonnic przybyłych z Barcellony błąka się po owém nieszczęśném mieście więcéy iak 500 niemaiących rodziców dzieci, które, ponieważ pochodzenie ich niewiadome, utraciły nazwiska i spuściznę.

Królestwo Polskie.

Z Warszawy. — W. Seweryn Węgliński Obywatel Woiew. Lubelskiego, poznawszy dokładność i użyteczność Młocarni Polskiey wynalezioney przez JPana Leona Kuchaiewskiego maiącego patent swobody w całem Królestwie Polsk. na tenże wynalazek, zawarł znim urzędowny kontrakt na mocy którego w dobrach swoich Zeżulinie pod Lublinem, takichże młocarni zakłada fabrykę, oczem później obszerniey doniesionem będzie.

Rossyia.

Z Petersburga d. 19. Stycznia v. s. — W naywyższym Ukazie J. C. M. do Rządzącego Senatu pod dniem 6. Stycznia 1822 wyrażono: »Dla iednostayności akcyzy, ustanowioney od soli, dobywaney ze źródeł, wewnątrz Państwa Naszego znayduiących się, rozkazuiemy: 1) Przy wyprowadzeniu soli Besarabskiey, na osnowie Ukazu z d. 30. Września 1821, pobierać akcyzy po sześćdziesiąt kopieiek od puda assygnacyiami. 2) Od soli Bessarabskiey i inney, Zkirgiskich step przychodzącey lądem przez tamożnie Orenburskiey i Sibirskiey linii, pobierać również po sześćdziesiąt kopieiek od puda. 3) Od soli zagraniczney, przychodzącey morzem i lądem, na wszystkich tamożniach i zastawach, którędy wprowadzanie ich dozwolone, pobierać pośliny po dwadzieścia pięć kopieiek śrebrem od puda, podług ustanowionego kursu assygnacyiami.

Rządzący Senat przez Ukaz okolny pod 12. Stycznia r. t. obwieścił, iż w pobieraniu poszlin w roku 1822 od przychodzących i wychodzących towarów, na tamożniach Rossyyskich, od handlu równie Europeyskiego, iak i Azyiatyckiego, liczyć się ma Rubel śrebrny po trzy Ruble sześćdziesiąt kopieiek assygnacyiami.

Turcyia.

Grecy po 22dniowym pobycie w mieście Arta (którego zamku nie dobyli) dowiedziawszy się, że Omer Basza i brat iego, ciągną przeciwko nim ze znacznym korpusem woyska drogą Cinque Pozzi (od pięciu studzien), opuścili to miasto w wielkiem nieładzie, zniszczywszy ie wprzód zupełnie i wystawili ostatniey nędzy rodziny Greckie pozostałe w tych gruzach.

Zdaie się, że los tego miasta i powszechne spustoszenie kraiu sprawiło istotnę odmianę w umyśle onegoż mieszkańców. Nadzieie ich na Ali Baszy połączone zawsze z niedowierzaniem znikły; opierać się samym potędze Tureckiey, uznaią za niepodobieństwo; od Moreyczyków niczego się na lądzie nie spodziewaią; ze wszystkich stron słychać tylko przekleństwa przeciwko tym, którzy przesądnemi lub wiarołomnemi radami rozciągnęli tyle złego na milliony niewinnych. Dowódzcy Tureccy korzystaią z tego, aby Albańczyków przywieść do posłuszeństwa; Churszyd Basza rozpoczął z wielu ich pokoleniami a szczególniey z Suliotami uważanymi za naywalecznieyszych i straszniеyszych układy, a podług wiadomości nadeszłych do Prewezy przez Pułkownika Tureckiego, czyli Bimbaszę zawarł iuż ugodę. Na mocy teyże przyrzekł Churszyd Basza Suliotom w imieniu W. Sułtana wszystkie dawne prawa i swobody potwierdzić, nadto obiecał nagrody i odznaczenia. Za to, obowiązali się znieść twierdzę Suli, aby na przyszłość usunąć wszelkie powody do nieporozumień między nimi a W. Portą. Churszyd Basza przebaczył oraz młodemu Hussein, Muktara Baszy synowi a wnukowi Alego Baszy, który onego w zakład dał Suliotom i dozwolił mieszkać onemuż w Argiro Castro.

Ponieważ wiadomość ta pogrążyła mocno umysły w Morei, zatem Kapitan Kolokotroni wyruszył w 5 do 6,000 ludzi z Missolungi ku Akarnanii, aby rzeczy tey ile można inny dadź obrot; skutki tego przedsięwzięcia są atoli bardzo wątpliwe, ponieważ Churszyd Basza może teraz użyć większey części swoiego woyska, nadto Ali Baszy bliski upadek zmieni całą postać rzeczy w tych okolicach.

Smutny iest los cudzoziemców, którzy przez własne szaleństwo lub złe rady dali się uwieść, aby mieć udział do powstania Greckiego. Opuszczeni od Greków lub niedostatkiem i potrzebą zmuszeni szukać odwrotu, błąkaią się z mieysca na mieysce zanim znayda gdzie pomoc.

(Z Dostrz. Austr.)

Redakcyia F. Krattera. — Drukiem J. Pillera.